

INTRODUCCIÓ	9
Una diòcesi peculiar	11
Plantejament del llibre	13
QUI ÉS XAVIER NOVELL?	17
Fill de pagès	19
L'interrogant del vicari de Tàrraga, als 20 anys	21
"Xavier, et faran bisbe!"	23
Una mica de Deig i molt de Traserra	27
El bisbe que vol sorprendre	28
L'Església real	30
El catalanisme, en la dimensió més personal	34
Receptes que no són fàcils	36
Les dones dins l'Església	40
Passió pels infants i els joves	42
El desig humil, assemblar-se a Jesús	47

EL TRAJECTE FINS AL PALAU	49
Mollerussa, el primer amor	50
Veure Crist en els pobres	52
Una arribada freda a Solsona	53
Un excel·lent negociador	55
L'escollit per a la càtedra episcopal	57
Al cap de noranta anys	60
LA TRANSFORMACIÓ INTERIOR	67
OMNIA PROPTER EVANGELIUM	73
Treball amb persones per a la "missió"	79
L'escola de l'evangelització	81
El professor ideal	82
Els cursos Alpha	83
Fer beure els petits directament de la font	85
Els mitjans de comunicació i les xarxes socials, un canal per a l'evangelització	87
La jornada d'un bisbe	92
EL FUTUR D'UN BISBE NOVELL	97

Introducció

El 12 de desembre de 2010 a Solsona, seu de la diòcesi més rural de Catalunya, va ser ordenat el bisbe més jove de l'Estat i que, en pocs mesos, esdevindria un dels més coneguts. La seva dedicació, fins a les vores desplegada a l'ombra, com a mà dret del seu predecessor, i la seva personalitat el van donar a conèixer en el si del bisbat de Solsona i de l'Església catalana. Xavier Novell és sabedor de l'ambiciosa i àrdua tasca que se li encomana des de Roma en un context advers per a l'Església catòlica, però està orgullós de posar a disposició de la seva missió, que emmarca dins l'anomenada nova evangelització, els sòlids fonaments filosòfics, teològics i socials que l'han forjat fins avui.

Papista, renovador, conservador, mediàtic, fins i tot, malaguanyat. Aquestes són només unes mostres de la rastellera d'adjectius amb què ha estat retratat el prelat urgellenc. Ja en l'època de seminarista, més d'un, fins i tot el bisbe Antoni Deig, que el va ordenar capellà, va veure en ell un home inquiet, extremament enèrgic i, alhora, de fe infrangible i d'una vida espiritual tan accentuada, que a vegades semblava que no toqui de peus a terra.

Xavier Novell, en roda de premsa, el dia de l'ordenació episcopal, el 12 de desembre de 2010

Home fet des de la infantesa per no haver de conjugar mai els verbs rendir-se, desdir-se o atemorir-se, si bé en una època de la seva vida va sentir la necessitat de canviar de pensament sobre l'Església. Transparent en el discurs, que sap comunicar com ningú i sense mitges tintes, no li tremola el pols quan sosté que l'Església no ha de caure en la temptació d'intentar guanyar-se l'opinió pública o d'afiliar-se a allò que és més políticament correcte en la societat actual. És valent i no el preocupava gens no combregar amb el corrent majoritari o que el titllin de conservador.

Lògicament, el seu posicionament inequívoc en diversos aspectes n'ha provocat la definició tant de seguidors com de detractors. Però ser conservador és avalar i apuntalar l'estatu quo, i no és el cas, ans al contrari. Xavier Novell està ansiós per canviar coses, renovar plantejaments i dotar l'Església de nous recursos al servei de la nova evangelització. Inomés algú plenament disposat a trencar-se les banyes per fer la religió catòlica atractiva és capaç de veure la situació eclesial actual amb optimisme.

Des del primer dia ha despertat l'interès dels mitjans de comunicació

Xavier Novell s'identifica de cap a peus amb el seu bisbat, perquè el té a patir i perquè les seves dimensions humanes s'ajusten a la seva filosofia ministerial, que posal'èmfasi en el tracte personal i a fons amb les persones. Aquesta diòcesi en què se sent tan agom-bolat és eminentment rural i, amb menys de 140.000 habitants, la més petita de Catalunya demogràficament parlant, en la qual tres quartes parts de les 174 parròquies no passen dels 300 habitants.

Damunt del mapa, se situa al centre de Catalunya, i abasta les comarques del Pla d'Urgell, l'Urgell, la Segarra, el Solsonès, el Bages i el Berguedà. Una meitat de la població és de la Catalunya central i l'altra meitat, de ponent. I això es percep en la diversitat de caràcters, parles, idiosincràsies i tradicions i, lògicament, en les diferents realitats socioeconòmiques que hi ha del nord al sud del territori i de l'est a l'oest. Pagesos de regadiu i pagesos de secà, ramaders, industrials i minaires conviuen amb un cadavegament més ampli sector dels serveis.

Erigida el 1593 en temps del papa Climent VIII, filla de les de Vic i d'Urgell, històricament ha estat la diòcesi més jove de Catalunya fins al 2004, any en què van crear-se els bisbats de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat. Acull 91 capellans, més de la meitat dels quals tenen més de 70 anys i només nou estan per sota dels 50. Per això els darrers anys s'han aglutinat les parròquies en un tretena d'agrupacions al voltant de la parròquia de referència, on resideix el rector. Per això també un dels reptes del bisbat és la pastoral juvenil i vocacional que ajudi els joves a plantejar-se la pregunta sobre la vocació.

El popular capellà i escriptor Josep M. Ballarín descriu la diòcesi remarcant-ne la singularitat: "estrany i mal girbat, el bisbat de Solsona és, entre tots els de Catalunya, el que té més unitat, més caràcter i més arrels a la terra. Estrany i mal girbat continua terra de parròquies, terra del tronxo".¹ El mateix bisbe Novell parla d'una realitat geopolítica que fa diferent la seva demarcació de la resta, ja que no té cap ciutat demogràficament potent. Els principals centres poblacionals corresponen a capitals de comarca menors, com Berga i Tàrraga (17.000 habitants), Mollerussa (14.000) i Solsona (9.500).

"És una diòcesi rural, sense universitat, sense grans despatxos d'advocats i sense grans empreses i, per tant, sense classes obre-

UNA DIÒCESI PECULIAR

1. BALLARÍN, Josep M. "Solsona, el meu bisbat". Bisbat de Solsona: 400 anys. Dir. Climent Forner. Súria: Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació Social. Delegació, 1995.

res molt identificades, sense militars...” Per ell, és en el fet de conèixer-se una mica tothom on rau l’originalitat d’aquest bisbat. També el fa diferent una aposta de molts capellans per un sistema econòmic que fa més igualitàries les situacions i relacions dels sacerdots, que evita que hi hagi parròquies riques i parròquies pobres i, per tant, preveres amb pocs diners i d’altres d’acabalats.

A Novell també li agrada descriure l’àmbit del qual és el màxim representant com “un bisbat actiu i creatiu, dotat d’un grup de capellans i laics inquiets, generosos i engrescats per fer coses noves”. No dubta a assegurar que “el judici que les diòcesis de Catalunya tenen sobre la de Solsona és el d’una diòcesi que es mou, inventa, porta gent, copia, prova, s’arrisca i es fa sentir”. És l’herència que li arriba del treball del bisbe Traserra i en el qual ell s’havia implicat en primera persona.

Acotant una mica més les delimitacions geogràfiques, a Solsona el bisbe té un paper socialment preminent encara al segle XXI. És una ciutat marcada per un passat no gaire llunyà fortament levític, una capital de comarca i destinació turística que té el complex catedralici de Santa Maria com a atractiu més rellevant i identificatiu de la seva façana, amb el protagonisme destacat del campanar, els absis romànics i la cúpula de la capella de la Mare de Déu del Claustre.

El bisbe, acompanyat de la família, el dia de l’ordenació episcopal, pujant les escales del Palau Episcopal

En termes d'autoestima, tot i que certs sectors es resisteixin a admetre-ho, la població solsonina no deixa d'enorgullir-se de la capitalitat que li confereix la seu del bisbat, un centralisme que, si no, no pot tenir en l'aspecte administratiu ni dins els confins de la Catalunya central ni en els de la Catalunya occidental. Tanmateix, molt pocs solsonins podien preveure que algú com ara un bisbe es convertís en un dels homes més en voga d'aquestes contrades.

Explicar d'on ve, qui és, què pensa i on va un bisbe d'edat poc comuna, que a tan poca gent ha deixat indiferent. Aquesta és la pretensió d'aquest llibre, a partir d'un discurs planer i molt visual. És en aquest punt on cal advertir determinats lectors que no ens adrecem alsteòlegs—en primer lloc, perquè som simples observadors de la realitat, sense coneixements de teologia i perquè aquesta obra volem que sigui llegida pel gran públic, aquell pel qual l'Església fa grans esforços per explicar-se.

Els autors volem plasmar sobretot el dia a dia d'un cap de diòcesi, més que no pas la plasticitat que correspon als moments de bàcul i mitra. Pretenem donar visibilitat al vessant més desconegut dels bisbes i que més els humanitza. Les fotografies descriuen dos temps: el passat, per mitjà d'imatges d'arxiu, i l'actual, amb una àmplia cobertura de l'activitat diària del protagonista i de la cerimònia d'ordenació episcopal i de presa de possessió—inclous els preparatius, l'abans, el després i els moments íntims.

L'eix central d'aquestes pàgines s'ha traçat a partir d'una extensa entrevista amb el bisbe, amb la qual creiem que es dona a conèixer el punt de partida de la seva història: com afronta el repte del ministeri episcopal i els seus pensaments davant del moment personal i social. S'ha parlat molt de Xavier Novell, des de la base de la diòcesi fins als mitjans de comunicació. Però quina és la seva posició dins l'Església? Quines són les seves prioritats? Què pensa de les principals preocupacions de la majoria de ciutadans? Quines són les seves armes per combatre la crisi de fe? Aquí ho explica a tothom que vulgui conèixer-lo més a fons i també als seus detractors.

PLANTEJAMENT DEL LLIBRE

Per aconseguir l'objectiu primer de l'obra vam considerar decisiva la diversitat de temes que s'havien de poder tractar, teníem ben presents aquelles qüestions que preocupen la societat civil i que un prelat jove ha de saber abordar de manera complexada. Ens referim a la sexualitat, l'ancianitat dels sacerdots, la manca de vocacions, el controvertit rol de la dona dins l'Església o el catalanisme dels representants de l'Església.

Les fonts a les quals s'ha recorregut són el mateix bisbe Xavier Novell, però també el seu entorn més proper. Hem entrevistat persones que hi han mantingut vincles des de diferents àmbits, no només en la dimensió eclesiàstica sinó també la civil, un sèrie de gent consensuada amb el protagonista.

A banda de les entrevistes, hem procurat fer un seguiment del dia a dia del bisbe solsoní, com a mers testimonis. Xavier Novell definia el seu "ser capellà" com una dedicació encaminada a dos objectius: celebrar els sagraments i escoltar les persones, amb la finalitat última arribar algun dia a conduir-les als sagraments. Volíem comprovar i traslladar-vos, a través d'aquestes pàgines, com duu a terme aquest compromís després de rebre la plenitud del sagrament de l'orde, i descriure amb detalls com ho fa, ja sigui textualment o fotogràficament.

Qui és Xavier Novell?

El prelat, el dia de l'ordenació episcopal i presa de possessió de la diòcesi, el 12 de desembre de 2010

A primer cop d'ull, ningú no l'identificaria com a bisbe. El bàcul i la mitra semblen d'una talla massa gran. D'esguard límpid, serè i incisiu ensems, fins i tot una mica massa, Xavier Novell és d'aspecte agradable, amb la pell colrada, els cabells castanys, els ulls clars i esbatañats, en conjunt, un rostre pueril només mitigat per una incipient barba. Des del primer moment, és detracte afable, sol·lícit, somriure bonhomí, vigorós, ahora, seriós i mesuradament discret. Els prop de nou anys que va viure a Solsona abans de ser nomenat successor del bisbe Jaume Trasserra potser volia passar desapercebut entre la societat civil, però la seva planta i la seva edat en una diòcesi ostensiblement envellida li ho van posar massa difícil.

Havia estat escolta —en manté l'aire—, i abans d'ordenar-se capellà volia ser agrònom, fins que als vint anys una crida li va capgirar el trajecte vital. S'envolta de gent jove i de laics, un entorn que delata la seva trajectòria i la seva clara voluntat d'apropar l'Església al món dels infants i la joventut i d'atorgar un paper preminent als fidels no ordenats en l'ardu amissió del'evangelització.

És conscient de les habilitats diplomàtiques que el càrrec requereix i sap posar-les en pràctica magistralment. És un excel·lent orador i domina algunes de les tècniques de comunicació no verbal més efectives, servint-se en gran manera de la gesticulació i de tots els mecanismes de la comunicació interpersonal. Té una habilitat innegable per saber portar l'aigua cap al seu molí i sap com caure bé, sense desapropitar ni una ocasió per demostrar un desenvolupat sentit de l'humor. Amb tot, és un bisbe recte, amb la doctrina totalment interioritzada. Ja de petit despuntava per ser un alumne exemplar, els deures no li van quedar mai per fer i en l'etapa universitària va continuar sent brillant.

Avui, Xavier Novell és el bisbe més jove de l'Estat espanyol, el cap de la diòcesi més rural de Catalunya, el que genera més expectació de renovació entre els prelats catalans i, des del primer dia, el més mediàtic. Se'l cataloga com a conservador, un qualificatiu que contrasta amb el seu ímpetu juvenil, tot i que ell defuig les etiquetes. És fidel a les directrius del papa que l'hanomenat i, sense recança, es declara papista i ortodox pel que fa al fons i, al mateix temps, progressista quant a les fórmules.

Sens dubte, el seu cas és peculiar. L'expressió anar fent està vetada a casa seva, és de tendència aventurera i de córrer riscos, amant de la creativitat i la imaginació. Fins i tot ha caigut en la falta d'imprudència en més ocasions de les que hauria desitjat mogut només pel bé de l'altre. Li agradaria que el recordessin com una persona semblant a Jesús. No vol que això sigui interpretat com una actitud d'orgull o vanitat, sinó com un desig humil. Aquest és el prelat que el 12 de desembre de 2010 va situar-se al capdavant del bisbat de Solsona. Però quina és la seva veritable personalitat? Quin han estat els seus referents? Què pensadels granstemes que preocupen la societat del segle XXI?

Les vicissituds de la infantesa, l'adolescència i la joventut van determinar sobremanera la personalitat del flamant bisbe. Nascut el 20 d'abril de 1969 al nucli de Montfalcó d'Agramunt, del petit municipi d'Ossó de Sió (Urgell), entre camps de cereals, era el mitjà de tres germans. La mare era mestressa de casa i el pare va estudiar una carrera tot fent de pagès, quan ell era un marrec, i

FILL DE PAGÈS

Xavier Novell (primer per l'esquerra), amb el seu germà i la seva germana (primera per la dreta), el dia de Rams de 1973 (arxiu familiar)

va convertir-se en professor i director del col·legi Sant Josep de Tàrraga. Xavier Novell va viure la infantesa en aquell poble d'una quarantena d'habitants on els infants de totes les edats jugaven junts amb la llibertat de campar al seu aire. També tenia amics a Agramunt, el poble en el col·legi de monges del qual —Mare de Déu dels Socors— va estudiar fins als nou anys.

A casa, la família va procurar que els seus fills anessin descobrint i vivint la seva fe mitjançant l'estimació, la pregària, la participació en l'eucaristia setmanal i la vivència de les tradicions cristianes, tal com recorda el seu pare i avui diaca de la diòcesi solsonina, Joan Novell. Van infondre en el futur sacerdot "una rectitud moral, gens rígida, però molt autèntica, sobre les coses que estan ben fetes i mal fetes", segons explica ell mateix. Mai no va sentir una paraula a casa, va aprendre a complir sempre amb la paraula donada, a

Foto d'escola de Xavier Novell el 1974 (arxiu familiar)